

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2022 / Aralık Ayı Türk Dünyası Gündemi

 turkmer.sakarya.edu.tr

Azerbaycan-Macaristan-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti-
Kazakistan-Özbekistan-Türkmenistan-Kırgızistan

AZERBAIJAN

Aralık Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Nahçıvan Gümrüğü Azerbaycan'a Bağlandı

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev,
Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Devlet
Gümrük Komitesi'nin lağvedilmesine ilişkin
kararı imzaladı.

Karar 1 Aralık itibariyle uygulamaya
konuldu.

Böylece Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Milli
Meclis Başkanına bağlı olan gümrük
komitesi, doğrudan Bakü'deki merkezi
yönetime bağlanmış oldu.

Türkiye ve Azerbaycan Ordularından Ortak Askeri Tatbikat

- Azerbaycan Savunma Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, iki ülke arasındaki askeri iş birliği anlaşması çerçevesinde Türk ve Azerbaycan orduları, Bakü, Astara, Cebrayıl ve İmişli illerinde 5 Aralık itibariyle tatbikata başladı.
- Türkiye Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Azerbaycan Savunma Bakanı Orgeneral Zakir Hasanov bu tatbikatı «Kardeş Yumruğu» yazılı özel şapkaları ile takip etti.

Avrupa Birliği'nden (AB) Azerbaycan-Ermenistan Açıklaması

Avrupa Birliği'nin Güney Kafkasya Özel Temsilcisi Toivo Kloor 12 Aralık'ta TRT Dünya Forumu çerçevesinde yaptığı konuşmada "Avrupa Birliği, Ermenistan ile Azerbaycan arasında bir güven ortamı yaratmak için aktif bir çaba sarf ediyor, ancak daha fazla çabaya ihtiyaç var." ifadelerini kullandı.

Her iki tarafta da liderliğe ihtiyaç olduğunu söyleyen Kloor, bunun sadece iki devlet başkanının çabalarıyla ilgili değil aynı zamanda Ermenistan ve Azerbaycan toplumları arasında güven yaratmayı amaçlayan önlemlerle de ilgili olduğunu vurguladı.

Karabağ'da Ermenilerin Döşediğı Mayın İnfilak Etti

Azerbaycan Başsavcılığı ve Savunma Bakanlığı tarafından ortak yapılan açıklamada, Ermenistan tarafından Kelbecer iline bağılı Çıraglı köyüne döşenen mayının 14 Aralık'ta infilak ettiğı bildirildi.

- İlk incelemelere göre, bölgede onarım ve inşaat işlerinde çalışan 4 kişinin mayına bastığı, olay yerine sevk edilen 4 askerin de mayına denk geldiğı ve patlama yaşandığı belirlendi. Mayına basan kişiler arasında bulunan 1 askerin şehit olduğu, 3'ü asker 4 sivilin de yaralandığı kaydedildi. Kelbecer Askeri Savcılığı olayla ilgili soruşturma başlattı.

AB, Azerbaycan'dan Elektrik Alacak

- Avrupa Birliği ihtiyaç duyduğu alternatif enerji kaynakları için Azerbaycan ile görüşmelerini sürdürüyor. Temmuz ayında, Bakü'den aldığı doğal gazı iki katına çıkarmak için anlaşma imzalayan Brüksel, şimdi de elektrik için anlaşma imzaladı.
- 19 Aralık'ta imzalanan Anlaşma ile Karadeniz'in altına Azerbaycan'ı Gürcistan ve Romanya üzerinden Macaristan'a bağlayacak bir elektrik hattı döşenecek.

AB'nin Ermenistan'daki İzleme Heyetinin Görevi Sona Erdi

- AB Konseyinden yapılan açıklamada, 17 Ekim'de görevlendirilen AB izleme heyetinin 19 Aralık'ta görevinin sonuna geldiği bildirildi.
- Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in yanı sıra AB Konseyi ile Fransa'nın vardığı uzlaşıyla görevlendirilen sivil AB heyeti, Ermenistan ile Azerbaycan sınırında sahadaki durumu izleme, analiz etme ve rapor hazırlama amacı taşıyordu.
- Toplam 40 kişilik Avrupalı uzmanlar heyetinin görevinin bitmesinin ardından yeni bir aşamanın 19 Aralık itibariyle başlatıldığı belirtildi.

Ermenistan, Moskova'daki Görüşmelere Katılmayı Reddetti

- Rusya Dışişleri Bakanlığı, Moskova'da düzenlenecek Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya dışişleri bakanlarının barış anlaşması taslağı görüşmesine Ermenistan'ın katılmayı reddettiğini duyurdu.
- Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile Azerbaycan Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov arasında 22 Aralık'ta gerçekleşen telefon görüşmesinde, Ermenistan tarafının 23 Aralık'ta Moskova'da yapılması planlanan toplantıya katılmayı reddetme kararının Moskova tarafından üzüntüyle karşılandığı dile getirildi.

Kazakistan

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kazakistan Heyeti Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatına Katılım Gösterdi

Avrupa-Atlantik ve Avrasya alanındaki zorlukların ve sorunların görüşüldüğü Polonya'da düzenlenen 29. AGİT organizasyonuna Kazakistan heyeti 1 Aralık'ta katıldı.

- Organizasyonda bölgesel güvenlik ve ulusötesi tehdit gibi birçok konu tartışmalar arasında yer aldı.
- Kazakistan heyetine başkanlık yapan Dışişleri Bakanı Tileuber, Kazakistan'ın yaklaşımını özetledi ve diplomatik çözümlere vurgu yaptı.

Kasım-Cömert Tokayev, Avrasya Ekonomi Konseyi'nde Entegrasyonu Vurguladı

Devlet Başkanı 9 Aralık'ta Konsey'e emek göçü kapsamında entegrasyonun önemini vurguladı.

- Diğer üye devletlerin liderlerine de uluslararası entegrasyonun uygulanmasına yönelik çağrı yaptığı kaydedildi.
- Tokayev tarafından, ekonomik entegrasyonun EAEU antlaşması ile uyum içerisinde geliştirildiği aktarıldı.

KAZAKİSTAN BAĞIMSIZLIK GÜNÜ KUTLANDI

Kazakistan Bağımsızlık Günü ulusal bayramı 16 Aralık'ta kutlandı.

- Tokayev, Aralık Olayları (Jeltoksan Olayları) kurbanlarının anısının her zaman yaşatılacağını aktardı.

Orta Asya Medya Forumu İlk Kez Astana'da Düzenlendi

Kazakistan İletişim ve Sosyal Kalkınma Bakanlığının ev sahipliğinde 20 Aralık'ta Astana'da iki gün süren Birinci Orta Asya Medya Forumunda bölgesel kimlik, yeni medyanın gelişimi, Orta Asya'da yaratıcı endüstrinin gelişimi gibi konular ele alındı.

- Medya forumunda dünyaca ünlü Pulitzer Ödülü sahipleri, dünya politikacıları, uluslararası ve yerel gazeteciler, uluslararası kuruluşların liderleri ve saygın medya uzmanları da konuşmacılar arasında yer aldı.
- Orta Asya ülkeleri için birleşik bir medya alanı oluşturulması hedeflendi.

Kazakistan ve Özbekistan Aral Sorununu Görüştü

Kazakistan Senato Başkanı Maulen Ashimbayev ve Özbekistan Senato Başkanı Tanzila Narbayeva katılımıyla Senatolar Arasındaki İş birliği Komisyonu'nun 3. toplantısı 21 Aralık'ta gerçekleşti.

- Bölgeler arası ve sınır iş birliğinin geliştirilmesi de dahil olmak üzere ikili iş birliğinin bir dizi önemli önceliği görüşüldü.
- Aral sorununun sonuçlarının ortadan kaldırılması, turizmin geliştirilmesi, kaynaklarının yönetimi, bölgede güvenliğin sağlanması çalışmalarına milletvekillerinin daha fazla katılımı için bir dizi öneri geliştirildi.

Kazakistan-Özbekistan Sınırlarının Çizilmesine İlişkin Anlaşma İmzalandı

Kazakistan ile Özbekistan arasında İttifak İlişkileri Antlaşması ve Devlet Sınırlarının Çizilmesine İlişkin Antlaşma 22 Aralık'ta imzalandı.

- İki ülke arasında Orta Asya Uluslararası Endüstriyel İş birliği Merkezi kurulmasına ilişkin protokol, stratejik reformlar ve bölgesel iş birliğine dair anlaşmalar imzalandı.

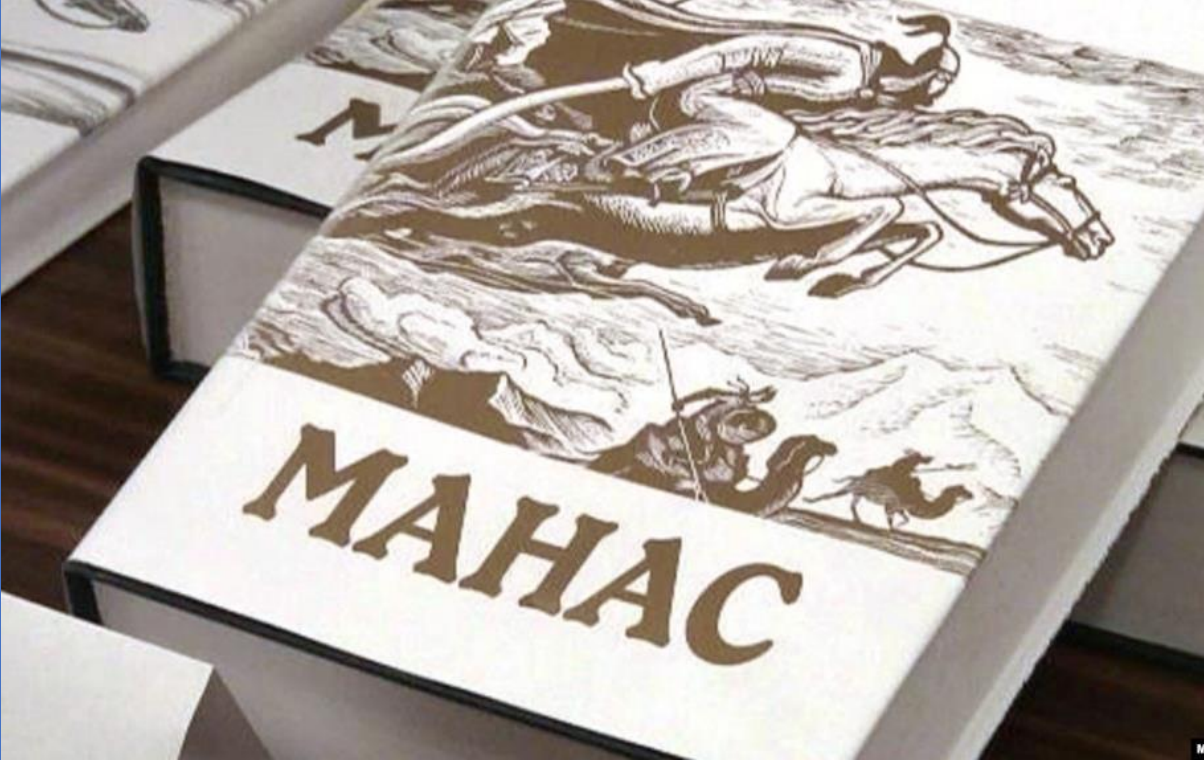
KIRGIZİSTAN

Aralık Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Kırgızistan'da "Manas Destanı" Günü Kutlandı.

- 4 Aralık 2022 tarihinde "Manas Destanı" günü kutlandı. Cumhurbaşkanı Sadır Japarov Kırgız vatandaşlarını tebrik ederek destanın yayılması için yapılan çalışmalara destek verdiğini belirtti.
- 4 Aralık 2013 tarihinde UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası" listesine dâhil edilen Manas Destanı her sene Kırgızistan'da kutlanmaktadır.

Kırgız Vatandaşlarının Vize Süresinin Uzatılması Teklifi ABD'de Tartışıldı.

- Kırgızistan Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 6 Aralık 2022 tarihinde Kırgızistan Başkonsolosu Bolatbek Borbiev, ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Brian Stimmler ile bir araya geldi.
- Taraflar, Kırgız vatandaşlarının ABD'deki hakları, vize sürelerinin 5 yıldan 10 yıla uzatılması konularını görüştü.

Kırgız-Tacik sınırı: Çalışma grubu 17 kilometrelik bir bölüm üzerinde anlaştı.

- 1-6 Aralık tarihleri arasında Kırgızistan ve Tacikistan hükümetlerinin sınırların netleştirilmesine ilişkin topografik çalışma grubu toplantısı yapıldı.
- Kırgız hükümeti tarafından yapılan açıklamalara göre, çalışma grubu Kırgız-Tacik sınırınının 17.66 kilometrelik uzunlukta sınır konusunda anlaşmalarını açıkladı.

Kasım-Cömert Tokaev ve Nikol Pashinyan Bişkek'e Geldi

- Yüksek Avrasya Ekonomi Konseyi toplantısı bu yıl Bişkek'te gerçekleşti.
- Toplantıya, 9 Aralık 2022 tarihinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım-Cömert Tokayev ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan'da katıldı. İkiliyi Manas havaalanından Başbakan Akılbek Japarov karşıladı.

Kırgızistan-BAE Hükümetler Arası Komisyon Toplantısı Yapıldı

- Kırgızistan ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) arasındaki ekonomik iş birliğine ilişkin hükümetler arası komisyon toplantısı 12 Aralık 2022 tarihinde Abu Dabi'de yapıldı. Kırgız tarafından Başbakan Akılbek Japarov katıldı. Toplantıda ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesi yönünde bir dizi konu görüşüldü.

Kırgızistan'daki Tüm Okullar Çevrimiçi Eğitime Geçti

- Çocuklar arasında akut solunum yolu enfeksiyonlarının arttığını gözlemleyen Kırgızistan Hükümeti Eğitim ve Bilim Bakan Yardımcısı Nadira Jusupbekova'nın önerisiyle, Kırgızistan'daki tüm okullar 24 Aralık 2022 tarihinde çevrimiçi eğitime geçirildi.

İstiklal Marşının 30. Yılı Kutlandı

- 17 Aralık 2022 tarihinde Kırgızistan'da İstiklal Marşının 30. Yılı kutlandı. Etkinlik; Kültür, Enformasyon, Spor ve Gençlik Bakanlığı tarafından A. Osmonov'un adını taşıyan Milli Kütüphane'de düzenlendi.

Yılbaşında Ülke Genelinde 298 Bebek Dünyaya Geldi

- 31 Aralık'ı 1 Ocak'a bağlayan gece ülke genelinde ikizler de dâhil olmak üzere toplam 298 bebek dünyaya geldi. Bunlardan 165'i erkek, 133'ü ise kız bebek olarak kayıtlara geçti.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Aralık Ayı Bülteni

**Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Tanju Bilgiç; ‘Kıbrıs Türklerinin hakları ihlal ediliyor’

KKTC Dışişleri Bakanlığının 23 Aralık tarihinde konuyla ilgili yaptığı açıklamaya tam destek verdiğini soyleyen Bilgiç, ‘Rum Yönetimi söz konusu faaliyetleri, Ada’nın tüm doğal kaynaklarının ortak sahibi olan KKTC’nin iznini almadan tek taraflı olarak sürdürdüğü için Kıbrıs Türklerinin haklarını ihlal ettiğini’ söyledi.

Bilgiç, ‘Bu aynı zamanda Doğu Akdeniz’de gerginliği de artırmaktadır. Barış ve istikrarı tehdit etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın Doğu Akdeniz konferansı nerisi ile KKTC’nin hidrokarbon kaynakları konusunda GKRY tarafına yaptığı dört iş birliği nerisi hala masadadır. Hal böyleyken Doğu Akdeniz’de gerginliğin bu Şekilde tırmandırılması hiçbir tarafın yararına değildir.’ ifadelerini kullandı.

KKTC'de yerel seçim sonuçları belli oldu

KKTC'de yerel seçimlerin resmi olmayan sonuçları 26 Aralık tarihinde belli oldu. Seçimlere katılım oranı yüzde 68,85 olarak gerçekleşti. CTP 7, UBP 6, bağımsızlar 3, DP ve TDP ise 1'er belediye başkanlığı kazandı.

Cumhurbaşkanı Tatar: Kıbrıs her zaman Türk dünyasının yaşamında olacak

- Cumhurbaşkanı Ersin Tatar 28 Aralık tarihinde Lefke Avrupa Üniversitesi Hukuk Fakültesi Konferans Salonu'nda "Kıbrıs Türk Mücadele Tarihi ve Kıbrıs Konusundaki Son Gelişmeler" konulu bir konferans verdi. Konferansta konuşan Tatar, "Kıbrıs her zaman Türk dünyasının yaşamında olacaktır. Kıbrıs bir değerdir" açıklamasında bulundu.

Girne'de Asya kaplan sivrisineği!

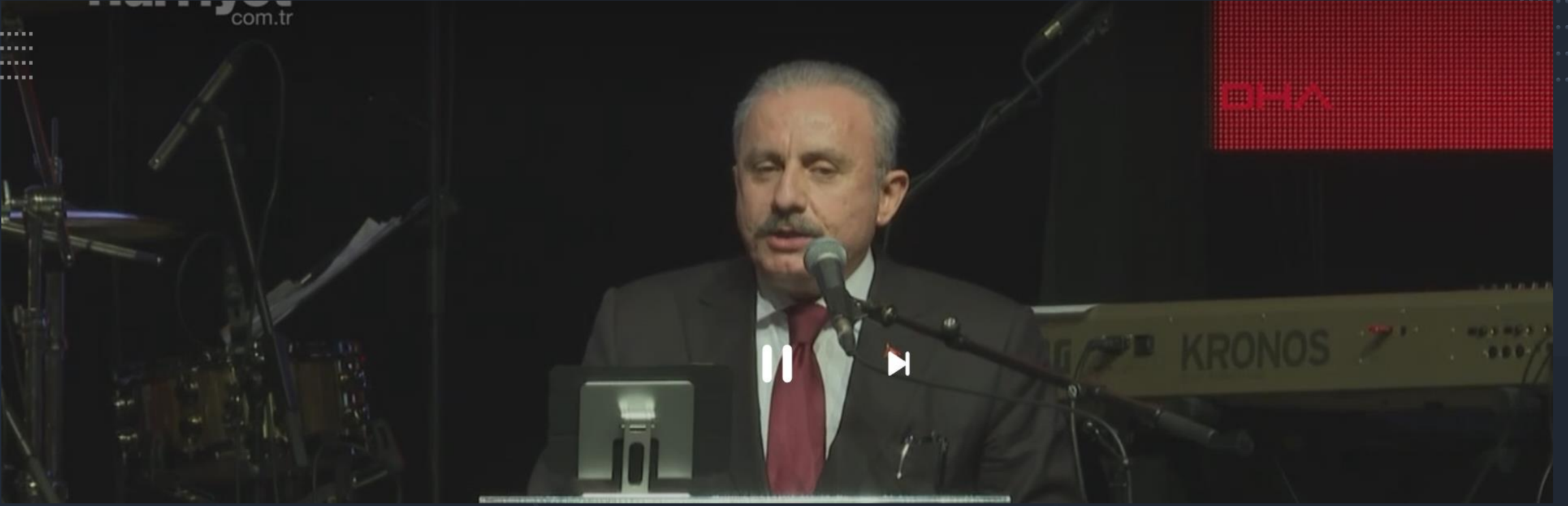
KKTC Sağlık Bakanlığı 28 Aralık'ta Girne'de istilacı bir tür olan *Aedes Albopictus* (Asya kaplan sivrisineği) tespit edildiğini açıkladı. KKTC Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Dairesi sıhhiye ekiplerince devam eden sivrisinek mücadelesi özellikle sivrisineğin görüldüğü bölgede titizlikle devam ettiğini, sivrisinek mücadelesi için gerekli önlemleri almakta olduğunu ancak bu mücadeleye tüm toplumun katılımının gerektiğini vurguladı.

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti

Aralık Ayı Bülteni

**Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Şentop, Kuzey Makedonya'nın Türkçe Bayramı'nda konuştu

- Makedonya Türklerinin milli bayram olarak kutladıkları 21 Aralık Türkçe Bayramı, iki yıllık pandemi arasının ardından bu yıl binlerce kişinin katılımıyla kutlandı. Meclis Başkanı Mustafa Şentop ve Kuzey Makedonya Başbakanı Dimitar Kovacevski'nin katıldığı kutlamalarda sanatçı Buray konser verdi.

Kuzey Makedonya Vasilevo'da Türkçe resmi dil ilan edildi

- 24 Aralık tarihinde Kuzey Makedonya'nın Vasilevo şehrinde yaşayan Türk nüfusun yüzde 20'yi aşması üzerine, Türkçe'nin, Makedonca'dan sonra ikinci dil olarak kabul edilmesi kararlaştırıldı. Karar, önümüzdeki senenin başından itibaren yürürlüğe girecek.

Edirne'de Fahri Konsolosluk Açıldı

- Edirne'de 24 Aralık'ta Kuzey Makedonya Fahri Konsolosluğu açılışına katılan Kuzey Makedonya Dışişleri Bakanı Bujar Osmani, "İlk bağımsızlık gününden bu yana her zor anımızda Türkiye yanımızda oldu, hep desteğini gördük. Bu destek de 2008'de imzalanan stratejik ortaklık anlaşmasıyla taçlanmıştı. Türkiye'yi bizi devamlı destekleyen dost ülke olarak görüyoruz ve hep o şekilde göreceğiz" dedi.

Uluslararası Balkan Üniversitesi "Makedonya Türkleri Kanıtlı Yerleşim Haritası"nı yayımladı

- 24 Aralık'ta Uluslararası Balkan Üniversitesi tarafından Makedonya açısından ilk olacak bir çalışmaya imza atılarak;
- Makedonya'daki Türk varlığı ile ilgili en ayrıntılı çalışmalardan biri olan "Makedonya Türkleri Kanıtlı Yerleşim Haritası" tamamlandı.

MACARİSTAN

Aralık Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Macaristan ile Ermenistan Arasında Diplomatik İlişkiler Yeniden Kuruldu

- Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto, Facebook hesabından 2 Aralık'ta yaptığı paylaşımında, Macaristan ile Ermenistan arasında diplomatik ilişkilerin kopmasının üzerinden 10 yıldan fazla zaman geçtiğini ancak son dönemde yapılan müzakereler sonucu, iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin yeniden kurulması kararı alındığını duyurdu.
- 2004'te "NATO'nun Barış İçin Ortaklık" programı çerçevesinde Macaristan'da katıldığı seminerde, Azerbaycan bayrağını ayakları altına alan bir Ermeni subayı öldürdüğü için ömür boyu hapse mahkum edilen Azerbaycanlı subay Ramil Seferov 2012'de ülkesine iade edilmiş ve Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in özel kararnamesiyle affedilmişti.
- Ermenistan, Seferov'un iade edilmesi nedeniyle Macaristan'la diplomatik ilişkileri kesmişti.

Macaristan, AB'nin Ukrayna'ya Yardım Planına Karşı Çıkmaya Devam Edecek

- Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun, Ukrayna'ya yönelik ortak yardım planını reddetmeye devam edeceklerini söyledi.
- Ülkesinin prensip olarak AB ülkelerinin ortak kredi alma fikrini desteklemediğini kaydeden Orban, "AB'nin işbirliği yapan ülkeler topluluğu yerine borçlu devletler topluluğu haline gelmesini istemiyoruz" dedi.

2024 yılı Türkiye- Macaristan Kültür Yılı Olacak

- Türkiye'ye 2 Aralık'ta resmi ziyarette bulunan Macaristan İçişleri Bakanı Sandor Pinter, Türkiye İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yla görüşme yaptı.
- Görüşme sonrasında, 2024 yılının Türkiye ile Macaristan arasında diplomatik ilişkiler kurulmasının 100'üncü yılı olduğunu ve bu yılı Türkiye-Macaristan Kültür Yılı olarak kutlayacakları açıklandı.

Macaristan Başbakanı Orban, Avrupa Parlamentosu ile Dalga Geçti

- Avrupa Parlamentosu (AP) üyeleri ile AP'nin başkan yardımcılarında Yunan Milletvekili Eva Kaili'nin de içinde bulunduğu yolsuzluk skandalı sonrası Macaristan Başbakanı Viktor Orban 12 Aralık'ta sosyal medya hesabından yaptığı fotoğraflı paylaşım ile AP'deki yolsuzluk iddiaları ile dalga geçti.
- Orban, ABD'nin 40'inci Başkanı Ronald Reagan'ın etrafındaki birçok kişiyle kahkaha attığı ve üzerinde "Ve dediler ki, AP Macaristan'daki yolsuzluktan ciddi endişe duyuyor" ifadelerinin yer aldığı bir fotoğrafı "Avrupa Parlamentosu'na günaydın" başlığıyla paylaştı.

Orbán Viktor
@PM_ViktorOrban

Good morning to the European Parliament!
[@Europarl_EN](#)

Tweeti Çevir

ÖS 1:55 · 12 Ara 2022

Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic: “Yasadışı göçmenlerin park alanı olmak istemiyoruz”

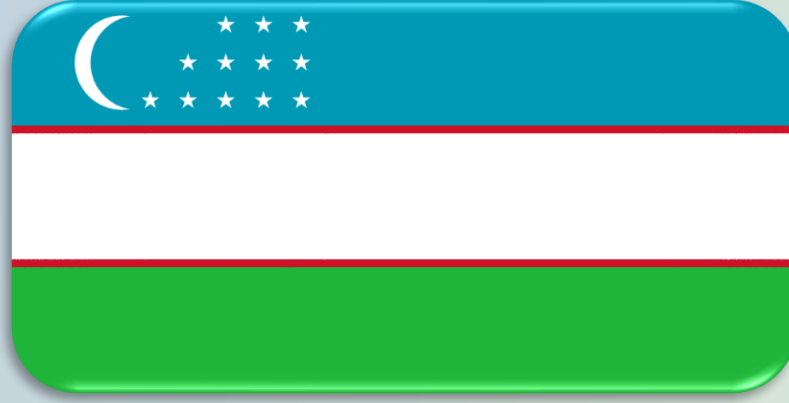
- Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic, 15 Aralık'ta Macaristan'a gerçekleştirdiği resmi ziyaret çerçevesinde Sırbistan ve Macaristan arasındaki Kelebija-Tompa sınır kapısında Macaristan Cumhurbaşkanı Katalin Novak ile birlikte incelemelerde bulundu. Ardından yaptığı açıklamada, “Yasadışı göçmenlerin park alanı olmak istemiyoruz. Sırbistan mültecilere ve zor zamanlar geçirenlere karşı her zaman anlayışlı olmuştur, olmaya da devam edecektir. Fakat, bu durum farklı. Silahlı suç gruplarına karşı da daha sert bir yaklaşımımız var” dedi.

AB Macaristan'ın 22 Milyar Euroluk Uyum Fonunu Dondurdu

- AB, Macaristan için ayrılmış 22 milyar euroluk uyum fonunun neredeyse tamamını 23 Aralık itibariyle dondurduğunu açıkladı. Birlik, ülkedeki hukuksal ve insan hakları ile ilişkili sorunlar çözülene kadar bu sürecin devam edeceğini belirtti.
- Avrupa Komisyonu Sözcüsü Stefan De Keersmaecker, konu hakkında yaptığı açıklamada, “Koşullar sağlanmadığı sürece, komisyon Macaristan’ın ödeme taleplerini karşılayamaz.” açıklamasını yaptı.

Özbekistan

Aralık Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

TÜRKİYE-İRAN-TÜRKMENİSTAN-ÖZBEKİSTAN DEMİRYOLU HATTI AÇILDI

- 2022 Kasım ayında Semerkant'ta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı başkanları zirvesinde yeni ulaşım transit koridorlarının oluşturulması ve geliştirilmesi konusunda mutabakata varıldı. Bu anlaşma sonucunda 40 vagonlu ilk yük treni 4 Aralık'ta İzmir'deki istasyonundan Taşkent'e ulaştı.
- Bu tren "Türkiye-İran-Türkmenistan-Özbekistan" güzergahındaki ilk yük trenidir ve bu güzergahta 250'den fazla vagonun daha gelmesi planlanıyor.

SEMERKAND VE NAMANGAN ŞEHİRLERİ CUMHURİYETE TABİ TOPRAKLARA DÖNÜŞTÜRÜLECEK

20 Aralık'ta Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev Âli Meclis'e hitaben yaptığı konuşmada;

"Semerkand şehri dünyaca ünlü bir metropol, uluslararası bir turizm ve iş merkezi haline geldi.

Namangan, sanayi, girişimcilik, eğitim ve kültür alanlarında da bölgesel bir merkez olarak kendine yer buluyor.

Bu nedenle, Semerkand ve Namangan şehirlerini ayrı idari-bölgesel birimler olarak cumhuriyetin tabiiyetine devretmeyi öneriyorum" dedi.

2023'TE KAZAKİSTAN'DAN 300 BİN TON PETROL İTHAL EDİLECEK

- 23 Aralık 2022'de, 2023'te Özbekistan Cumhuriyeti'ne 300.000 ton Kazak petrol ve petrol ürünlerinin tedarikine ilişkin 150 milyon dolarlık anlaşma imzalandı. Bu anlaşma kapsamında petrol arz hacminin yılda 3 milyon tona çıkarılması için çalışmalar yapılacak. Buna göre;
  - 2023'te 300.000 ton Rus petrolü Kazakistan Cumhuriyeti toprakları üzerinden Özbekistan'a taşınacak.
  - Karşılıklı doğal gaz geçişinin gerçekleştirilmesi, mevcut yeraltı gaz depolarının modernizasyonu ve yenilerinin inşası ile gaz iletim sisteminin geliştirilecek.

KARAKALPAKİSTAN'A RÜZGAR SANTRALİ YAPILACAK

- 23 Aralık'ta Suudi Arabistanlı "ACWA Power" şirketi ile toplam 1500 MW kapasiteli rüzgar santrali inşaatı için sözleşme imza töreni düzenlendi.
- Bu büyük ölçekli rüzgar santralinin 2026'da devreye girerek yılda 5,2 milyar kWh elektrik üretmesi ve yılda 1,5 milyar metreküp doğal gaz tasarrufu sağlaması planlanıyor.
- Tesis 300 MW/550 MWh elektrikli depolama kimyasal pil kapasitesiyle kurulacak. Bu piller, rüzgar türbinlerinden gelen alternatif elektrik çıkışını düzeltmektedir.

HÜKÜMETE BAĞLI YÜRÜTME ORGANLARININ SAYISI AZALTILDI

- 24 Aralık'ta Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın "Yeni Özbekistan'da idari reformların uygulanmasına yönelik tedbirler hakkında" kararnamesi imzalandı. Buna göre, 1 Ocak 2023 itibariyle:
  - Hükümete bağlı yürütme organlarının sayısı 61'den 28'e düşürüldü ve 20 büro tamamen kapatıldı.
  - Tüm bakanlıkların personeli yüzde 30'a varan oranlarda azaltıldı.
  - Kamu yönetimine bağlı kurumlar, sadece bakanlıklar, komiteler, ajanslar ve teftiş birimlerinden oluşacaktır. Bakanlıklar, ilgili alanda devlet politikasının uygulanmasından sorumludur ve ağın parçası olan komitelere, kurumlara ve teftiş birimlerine liderlik edecektir.

MİRZİYOEYEV, PUTİN'İN GİRİŞİMİYLE DÜZENLENEN ST. PETERSBURG'DAKİ BDT ZİRVESİNE KATILDI

- 26 Aralık'ta Bağımsız Devletler Topluluğu'nun (BDT) zirvesinde 2023 yılı için öncelikli görevler tartışıldı. Bölgesel ve uluslararası öneme sahip güncel konular hakkında fikir alışverişinde bulunuldu.
- Özbekistan, BDT içinde üç yönde işbirliği geliştiriyor: siyaset ve güvenlik, ekonomik ve insani alanlar.
Bu toplantıda BDT'nin bir serbest ticaret bölgesi oluşturma ve ulaşım ağını güçlendirme öncelik vermesi kararlaştırıldı.
- Gıda, enerji ve çevre güvenliğini sağlamaya yönelik ulusal program ve stratejileri uygulamaya yönelik endüstriyel işbirliğinin derinleştirilme çalışmalarına da önem verileceği belirtildi.

Türkmenistan

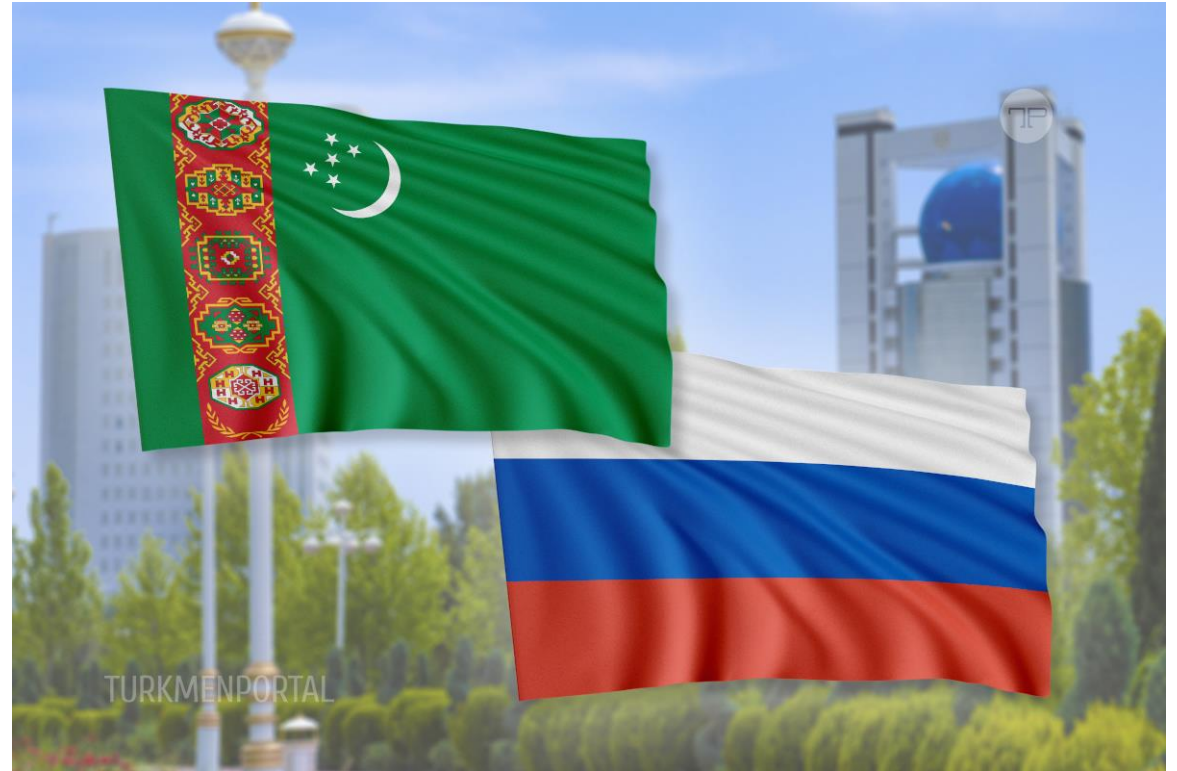
Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkmenistan ve Rusya'nın 2023-2024 Yasal Çerçevesi Yenilendi

Türkmenistan hükümeti heyeti 7 Aralık'ta Moskova'da Rusya ile görüşme gerçekleştirdi.

- Görüşme sonunda 15 farklı belgeden oluşan bir paket imzalandı.
- Dışişleri Bakanlıkları arasında 2023-2024 İş Birliği Programı, ekonomi, bilim ve teknik konuları içeren anlaşmalar için istişareler yapıldı.

Azerbaycan ile Parlamentolar Arası İş Birliği Görüşmesi Gerçekleşti

Azerbaycan Milli Meclisi Başkanı Sahiba Gafarova ile parlamentolar arası iş birliği hakkında 7 Aralık'ta görüşüldü.

- Gafarova, Türkmenistan Meclisinde konuşma yaparak çeşitli alanlarda ikili devletlerarası temasın kurulmasının önemini vurguladı.
- Meclis Başkanına “İş birliğinin Gelişmesine Katkı İçin” Nişanı Türkmenistan tarafından verildi.

Aşkabat'ta Uluslararası Konferans Düzenlendi

Cumhurbaşkanı tarafından 11 Aralık'ta düzenlenen "Diyalog Barışın Garantisi" Konferansında Türkmenistan'ın daimî tarafsızlığının 27. yıldönümü hakkında da konuşmalar yapıldı.

Özbekistan ve Türkmenistan Doğalgaz İthalatı İçin Görüşme Gerçekleştirdi

12 Aralık'ta, Özbekistan kış aylarında ilave gaz temini için Türkmenistan ile görüştü.

- Görüşme sonunda Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdihammedov ve Özbekistan Genelkurmay Başkanı Serdar Umurzakov arasında anlaşma imzalandı.
- Anormal don olayları dolayısı ile bu anlaşmanın yapıldığı aktarıldı.

Türkmenistan, Türkiye ve Azerbaycan Arasında Beş Farklı Alanda Belge İmzalandı

- 14 Aralık'ta Avaza Kongre Merkezi'nde bir araya gelen Türkmenistan, Azerbaycan ve Türkiye Devlet Başkanları arasında bir toplantı gerçekleştirildi.
- Toplantıda, ticari ve ekonomi, eğitim, bilim, kültür alanlarında, Gümrük İş Birliği Ortak Danışma Komisyonu kurulmasına ilişkin anlaşma imzalandı.
  - Enerji Bakanlıkları arasında da mutabakat zaptı imzalandığı kaydedildi.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. 525.az
2. edition.cnn.com
3. hungarytoday. Hu
4. miniszterelnok. Hu
5. tr.euronews.com
6. trthaber.com
7. turkkon.org
8. <https://24.kg/kyrgyzcha/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

9. <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
10. <https://egemen.kz/>
11. <https://kg.akipress.org/>
12. <https://kibrishaberci.com/>
13. <https://turkmenportal.com>
14. <https://tr.wikipedia.org/>
15. <https://www.aa.com.tr/tr>
16. <https://www.azattyk.org/news>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

17. <https://www.bbc.com/kyrgyz>

18. <https://www.election.gov.kz/>

19. <https://www.kibrispostasi.com/>

20. <https://www.kibrisgazetesi.com/>

21. <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>

22. <https://qha.com.tr/>

23. <https://xabardor.uz/uz/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.